

SZÁNTÓ

Megjelenik minden nap, ahétente és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 10 k.
Félévre 5 k.
Hónapok hához hordva.
Egy évre 20 kor.
Félévre 10 k.
Hónapok postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Félévre 12 k.
Egyes szám ára 8 fillér.

XII. évfolyam 81. szám.

Nagyvárad

Szombat, 1916 április 8.

Asszonyokról — asszonyoknak.

A világháború eseményei sorában figyelemreméltó az a tény, hogy például Szerbiának, Montenegrónak sőt Belgiumnak még az asszonynepe is rá volt kényszerítve arra, hogy a lövészárokbeli fáradságos munkát és szenvedést megossza a férfiakkal. Nem mint vörös kereszties hölgyek jutottak el az asszonyok a tűzvonalig, hanem azért, mert a férfiak elfogytak. Segíteni kellett tehát a harcoló katonáknak torlaszok emelésében, védőművek építésében, kocsiknak, ágyúknak a sártengeren való keresztüljuttatásában, nehéz őrszolgálatban. Hogy ez mit jelent a nő fizikuma vagy pedig társadalmi elhelyezkedése szempontjából, azt még a legedzettebb feminista sem tudja elképzelni. Csakis az, aki a szenvedéseket végigélte. Csakis az tudja mérlegelni s megalkotni azt az ítéletet, hogy az asszonyoknak mégis csak jobb ügy, — ha nem is valami rózsás — mint a hogy minálunk, vagy Németországban van.

Mi egyenesen fel akarjuk szabadítani az asszonyainkat a háború szenvedéseitől. Se az asszony, se a gyermek, — a jövő generáció — ne tudja azt, hogy most háború van. Ezt akarja elérni még az államhatalom is s ezért bevételeink igen tekintélyes részét hadisegély formájában juttatja el az asszonyokhoz és a gyermekekhez. Ezen fáradozik a társadalom is, mert hiszen tudjuk nagyon jól, hogy a mely országból az asszonyokat is kipusztította a végzet, ha leigázták, azt többé a régi formájában feltámasztani nem lehet.

Mindéből világosan következik az, hogy a mi asszonyainknak valamennyire hálásnak kell lenniük. A háborúban ő roadjuk csak a kikerülhetetlen munka vár. Egyébként maradtak a régi viszonyok között, éppen ezért simulniok kellene az adott helyzethez és tartózkodniok kell minden olyan dologtól, a mi a nemzetnek amúgy is túlságosan igénybe vett erőit fogyasztja.

Itt van a többek között a ruházódás kérdése. Sokan panaszkodnak és jajdulnak fel, hogy a fényűzés nemhogy alábbhagyott volna, hanem inkább megnövekedett. E röviden pedig ezek és ezrek vándorolnak ki az ellenséges külföldre Nemesak a jobb módúak pénze vándorol drága ruhákra, hanem még a hadisegélyek nagyrésze is. Igazán megbecsülni való és jelentős tehát az a mozgalom, a mely a közelmúltban indult meg s a mely hadat üzent a fényűző ruházódásnak.

Minden asszonynak meg kellene jelleme az aranyigazságot, hogy a ruha

nem teszi szebbé, legfeljebb föltünőbbé azt, a ki magára veszi. Az igazi szépség a leg-egyszerűbb ruhában is kitűnik. Ez a véleménye minden férfinak s aki ellenkező véleményen van, az csupán a női nem alacsonyabb szellemi nivóját akarja beigazolni. Holott nyilvánvaló, hogy a női nem értelmi színvonala semmivel sem alacsonyabb, mint a férfiaké. Erre az értelmi színvonalra appellálunk, amikor arra kérjük asszonyainkat, hogy a ruházódásban legyenek takarékosak és egyszerűek. Ezt kívánja a mai szomorú helyzet és az ország anyagi érdeke.

Az olaszok nagy vesztesége a Suganában

Olasz hadszíntér. Budapest, április 7. (Hivatalos.) A tenger-melléki harcra az ellenség tegnap délután élénkebb tüzérségi tevékenységet fejtett ki és különösen a tolmeini hídfő ellen a tüzelés az éjjen át is tartott. Görz város északi részére nehéz lövegekből lőttek. Adelsberg felett két olasz repülő jelent meg, kiknek egyike eredménytelenül bombákat dobott le. A Rauchkofel hegygerincen, a Monte Christelenül bombákat dobott le. A Sugana völgytől északra erősebb olasz csapatok megtámadták Sankt-Oswaldnál levő állásainkat. **Az ellenséget visszavertük nagy veszteségeket szenvedett.** Ugyanez volt a sorsa az olaszok támadási kísérletének a Ledro völgyszakaszán. A Tonale szorosától északra az olaszoknak néhány újabban épített árkát ma éjjel aknákkal szétromboltuk.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, április 7. (Hivatalos.) Höfer.
Nincs nevezetesebb esemény.

Német léghajók támadása orosz hajók ellen.

Stockholm, április 7. A Novoje Vremja jelenti, hogy hat német vízi repülőgép szállt el Reval városa fölött és bombákat dobott le az öbölben levő orosz hajókra. Orosz katonai körökben ezt a repülő-támadást egy német flottaoperáció kezdetének hiszik.

Szövet hét!

E héten 5000 méter gyönyörű divat szövet és mosó kelme,
450 drb. selyem, batiszt és Etamin **Blous**,
300 drb. legujabb **kötött selyem kabát**
igen olcsón kerül eladásra

Czillér Imre

nagyáruházában
Szent László-tér

A franciák lángvetővel támadnak.

Berlin, április 7. A nagyfőhad számlás jelenté:

Nyugati hadszíntér.

Csapatunk gondosan előkészített támadással heves harc után elfoglalták a Saint-Eloi-tól délre fekvő angol töléser állásokat, amelyeket kanadai csapatok tartottak meg szállva. Az Argonokban Foule de Paristól északra francia robbantásokat rövid harcok követték. Az ellenséget, amely lángvetőt használva nyomult előre, gyorsan visszavertük. Többszörös támadási kísérletek Avocourt-tól északkeletre fekvő erdei állásaink ellen az első kezdésen vagy valamelyes részétörtésen túl jutni nem tudtak. A Maastól keletre a Caillette erdőben sem tudták a franciák keresztülvinni támadási szándékukat a szilárdan birtokunkban levő erődítések ellen. Tüzérségünk a fenyegető rohamra készen álló csapatokat hatásosan tűz alá fogta.

Tüzérségi párbaj a Naroc-tó körül

Keleti hadszíntér.

A Naroc tótól délre meghiusítottunk helyi, de erős orosz támadásokat. Az ellenséges tüzérség a tó mindkét oldalán élénk tevékenységet fejtett ki.

Balkán hadszíntér.

Ujabb esemény nem történt. (Min. eln. sajtóosztálya.)

Hollandia nem juthat Görögország sorsára.

Budapest, április 7. (Saját tud.) A Kölnische Volkszeitung jelenti: Quiber volt holland miniszterelnök a Standardban írja: Jaj annak a nagyhatalomnak, amely úgy akar kezelni minket, mint Görögországot. A történelem nem tud példát olyan bánásmódra, mint amelyet Görögországgal szemben tanúsítottak. Hollandiának tiszter jobb a háboru, mint Görögország sorsára jusson.

A Zeppelin támadások áldozata.

Budapest, április 7. (Saját tudósítónktól) Hígból jelentik: Lord Derby, az angol repülő minisztérium vezetője lemondott a Zeppelinek sikeres angliai támadása miatt.

A császár arcképét küldi Hindenburgnak.

Budapest, április 7. (Saját tudósítónktól) A Wolff-ügynökség jelenti: A császár Hindenburghoz 50. éves katonai jubileuma alkalmából üdvözlő táviratot intézett, amelyben különösen a 4. hadtestnél eltöltött legszébb idejéről emlékezik meg melegen. Az a szellem, amelynek Hindenburg ápolását feladatául tűzte ki, a jelen háboruban betöltötte feladatát s a tulerőben levő ellenséget Németország határaitól kiűzte, hatalmas csapásokkal az ellenséges országba mélyen behatolva a legerősebb helyeket elfoglalta. A mindezekért járó hála és elismerés maradandó jejjel Hindenburgnak olajfestményű arcképét küldi a császár.

A 18 éves népfelkelők bemutató-szemléje.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 4100 eln. 18—1916. számú körrendelete folytán ezannál közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradi és idegen illetőségű 1898 évben született népfelkelésre kötelezettek bemutató szemléje Nagyváradon 1916. évi április hó 18, 19, 20 és 25-ik napján a következő sorrendben fog megtartatni:

1916. évi április hó 18 án (kedden) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1898. évi születésű népfelkelésre kötelezettek A betűtől P-ig bezárólag.

1916. évi április hó 19 án (szerdán) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1898. évi születésűek R. kezdőbetűtől Z ig és a Nagyváradon tartózkodó 1898 évi születésű idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek között A. kezdőbetűtől F-ig.

1916. évi április hó 20 án (csütörtökön) a Nagyváradon tartózkodó 1898 évi születésű idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek között G. kezdőbetűtől Sz ig.

1916. évi április hó 25 én (pénteken) a Nagyváradon tartózkodó és 1898. évben született népfelkelésre kötelezettek között T. kezdőbetűtől Z ig és az előző szemlékről elmaradt 1897—2865. évi születésű nagyváradi és idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek.

Ennek folytán felhívom a fentirt születési évfolyamhoz tartozó népfelkelésre kötelezetteket, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor Lázár Vilmos-utca 3 sz. a. (volt esendőriskola) sorozó teremben tisztán és zendes öltözetben jelenjenek meg annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettnek elő s ezen felül katonai bünyádi uton is felelősségre fognak vonatni.

A népfelkelési bemutató szemlén nem tartoznak megjelenni és egyuttal bizonytalan időre a népfelkelési tényleges szolgálat alól foglalkozásuk alapján fel vannak mentve:

- a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazottak;
- b) a vasutaknál és azok műhelyeiben, a forgalmi, pálya fentartási, vontatási, műhelyi és szertárszolgálatban, továbbá a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazottak;
- c) a posta- és táviráda intézetnél tartó alkalmazásban álló népfelkelésre kötelezettek;
- d) a köszénbánya munkás osztagokhoz tartozók;
- e) a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi: LXVIII. t. c. 4. § a alapján személyes szolgálatokra az összeírás előtt kiállított egyének, feltéve, hogy rendelkezésük folytán állandó tartózkodási helyüket már elhagyták és a bemutató szemléig vissza nem térnek;
- f) a határrendőrségnél állandóan és hivatásszerűen alkalmazott egyének (a szolgák kivételével)

az a) b) c) d) és f) betűk alatt említett népfelkelésre kötelezettek azt, hogy állandóan tartósan és hivatásszerűen vannak alkalmazva, felettes hatóságuk stb. illetve munkás osztag parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal a városi tanács katonai ügyosztályánál a szemlét megelőzőleg tartoznak igazolni.

Az a), c) és f) betűk alatt említett egyének azonban csak abban az esetben igényelhetik a felmentést, ha az említett minőségükben 1916 évi március hó 1. óta vannak alkalmazva és ezen körülmény a fenti bizonyítványban szintén igazolják.

Azon népfelkelésre kötelezett, aki a behívási parancsnak nem engedelmessékedik s a bemutató szemlén nem jelenik meg, egy hónapi fogháztól aét évig terjedő börtönnel büntetetik.

A bemutató szemlén való megjelenés alól fogyatkozásuk alapján fel vannak mentve:

- 1 a nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok, akik a következő fogyatkozások valamelyikében szenvednek: egyik kéz vagy láb hiánya, mindkét szem vaksága, siketnémaság, hülyeség, bírólág kimondott tébolyodottság, örültség vagy gyengeelméjűség;
2. az egyéb elmebeteg;
3. akik annakidejében a sorozáskor törlendőnek osztályozottak;
4. akik felülvizsgáltatásuk alkalmával mindennemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlannak nyilváníttak, akár élveznek rokkantsági nyugdíjat, akár nem;
5. a hadsereg, illetőleg honvédség nyilvántartásában álló és rokkantsági nyugdíjjal ellátott egyének;
6. akik a háboruban történt megsebesülésük folytán felülvizsgálat után a tényleges szolgálatból elbocsáttak.

A rokkantsági nyugállományba helyezett esendőrok közül azok, akik felülvizsgálat után nem osztályozottak mindennemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlannak, valamint a sebesülési pótdíjjal ellátott összes egyének — kivéve a 6. pont alatt említett egyének — a népfelkelési bemutató szemlén megjelenni tartoznak.

Az eskorban szenvedők a népfelkelési bemutató szemlén megjelenni tartoznak, miért is felhivatnak, hogy ezen betegséget igazoló iratokat amennyiben ilyenek — rendelkeznek — a szemle bizottságnak mutassák be.

Nagyvárad, 1916 április 6

Eleméry Ferencz.
katonaiügyi tanácsnok.

A szintársulat nyara.

Tegnap megirtuk, hogy a nagyváradi szintársulat Máramarosszigetre megy nyári állomásra s egyuttal megemlékeztünk az igazgató és a Waiszlovich szinkör tulajdonosi közt régebben lefolyt bérleti alkudozásokról. Erre nézve a következő sorokat vettük a tulajdonosoktól:

A való tényállás az, hogy ezelőtt 2 évvel, mikor ezen ügyben bennünket Erdélyi Miklós, a Szigligeti-színház igazgatója felkeresett, — mi a szinkört diszletraktárral együtt a színház céljára egy egész évre 12,000, illetve amennyiben az adómentes lenne, egy évi 8000 koronáért és ennek járulékaért lettünk volna hajlandók bérbe adni. A berendezésre vonatkozólag pedig éppen a színészet állandósíthatása érdekében a város polgármestere kilátásba helyezte a színházigazgatónak azt is, hogy Nagyvárad város tulajdonjogának biztosítása mellett a nyári szinkör összes berendezéseit esetleg kölcsön adja. Egy 1440 négyzetméter beépített, jókarba hozott, 1400 ember befogadására szolgáló színházért és külön nagy diszletraktárért az ezelőtt 2 évvel kért hasznbér oly csekély volt, hogy az még a befektetésnek szerény kamatját sem fedezte volna.

Természetesen ma már az egykor folytatott tárgyalás és feltételei a régmúltaké. Majd ha a háboru elmúlik, fölhasználjuk, illetve értékesíteni szándékozunk a tulajdonukat képező színházat oly módon, hogy mind a bérlet is, de meg a közönség is jól jöjjön ki.

Közöljük e felvilágosítást, azzal, hogy a kérdés ma már nem aktuális, mert a szintársulatnak kötelezettségei vannak nyári állomásán.

A városi közgyűlés előkészítése.

Az állandó választmány javaslatai.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága esütörtökön, március 13-án délután tartja rendes közgyűlését.

A városi tanács mint állandó választmány tegnap ülést tartott, tekintettel arra, hogy a közgyűlés elé kerülő javaslatok és előterjesztések kellő időben közölhetők legyenek a Városi Közlöny útján a törvényhatóság tagjaival, s ezen ülésen vitatták meg s készítették elő a közgyűlés elé kerülő ügyeket.

A polgármester havi jelentésében a törvényhatóság tudomására adja Kratochwill Károly ezredesnek, a 4. honvéd gyalogezred parancsnokának köszönetét a kitüntetésé alkalmából a város által kifejezett üdvözléért.

Megemlékezik a jelentés dr. Molnár Imre nyug. jogtanár törvényhatósági bizottsági tag 1000 K-ás adományáról a harcúton küzdő katonák családjai és gyermekei részére.

A belügyminiszter leiratot intézett a városhoz, hogy a drágasági segélyben nem részesült városi tisztviselők és alkalmazottak részére folyósított drágasági előleget ez évi január 1-től 10 havi részletben kell az illetőknek visszafizetni.

A városi tanács azzal terjeszti a közgyűlés elé a miniszteri leiratot, hogy a közgyűlés írjon fel a miniszterhez s kérje, hogy a drágasági előleg ez évi április hónapjától számítva 24 havi részletben legyen visszafizethető.

A felterjesztés kifejti, hogy a város teljesen megbénítja illető alkalmazottait, ha 10 hónap alatt kell a felvett előleget visszafizetni éppen ezekben a legnehezebb időkben. Január 1-től visszamenőleg már csak azért sem fizethetik vissza az összeget, mert akkor most egyszerre négy hónapra eső részletet kellene visszafizetni, ami oly nagy összeget tesz ki, hogy egyesek egész április havi fizetését meghaladja s nem kapnának semmi fizetést.

Egyik érdekes tárgya lesz a közgyűlésnek a belügyminiszternek másik leirata a háborús segély tárgyában. Ugyanis a miniszter felhívására a város összeállította azoknak a közigazgatási tisztviselőknek a jegyzékét, akik az állam részéről háborús segélyben részesítendőek. A névjegyzéken a miniszter több változtatást eszközölt. Törtéte ugyanis a névsorból a városi építőmestereket, azon indoklással, hogy ilyen állást a városi törvény nem ismer, csak műszaki tiszteket. A városi tanács javasolja a közgyűlésnek, hogy a két építőmester részére az állami háborús segélynek megfelelő összeget a város a házipénztárból folyósítsa.

Bemutatja elfogadás végett a tanács a közgyűlésnek a város 1914. évi zárszámadását, valamint a közuti-alap 1916. évi költségelirányzatát.

Beterjesztik továbbá a harcúton a József ezred tisztikara és legénysége által a bajtársak családjai részére gyűjtött Ulferth féle alapítvány alapító levelét.

Özv. Tulicsné elhalálása folytán a Sztaroveszky-gyermekkorház alapítvány fel szabadult az évjáradék fizetése alól. Tekintettel a gyermek-kórház tervbe vett felépítésére, a tanács javasolja, hogy a fel szabadult tekintélyes évi összeget gyermek-kórházi építési alapként kezeljék.

Még néhány apróbb ügy kerül a közgyűlés elé.

A Kath. Kör negyedik közművelődési estélye

Fényes sikerrel folyt le tegnap délután 5 órakor a Szent László teremben a Kath. Kör által rendezett negyedik közművelődési estély, mely méltó folytatása volt az eddigi nagyszerű előadásoknak. Ezen alkalommal is teljesen megtöltötte a dísztermet katolikus intelligenciánk és nagyszámu előkelő hölgyközönség.

Ott voltak: dr. Karácsonyi János, dr. Vucskics Gyula, Szirmay L. Árpád, Brém Lőrinc kanonokok, Imrik S. Zoitan, dr. Némethy Gyula tb. kanonokok, dr. Bozóky Alajos udvari tanácsos, dr. Mazurek Gyula, Kovács J. Kandid, Grabits Kálmán, dr. Krüger Aladár, dr. Knecht János, dr. Géczy József, Domanek Pál, Gyepes Imre, Sárrethi János, Gálly Sándor, Papp Béla, Peszkei Gergely, Réz Mihály, Tóth Elek, Resch Mihály, Kürti István, Szalay János, Igaz Károly, dr. Móró Pál, Nemesstey Ede, Vass József, dr. Paczkó Antal, Kovács János stb.

Az estély műsorát Macalik Gabriella urleány nyitotta meg két szép zongoraszámmal. Az első Mozart bájos b dur Menuetteja, melyben kitűnő technikával és pontos frazirozással mutatta be kitűnő képességeit az előadó urleány. Igen hatásos volt Godard, a kiváló komponista egy fisz-durban írt aprósága, melynek rapszodikus akkordjai pompásan érvényesültek, úgy hogy a végén a hallgatóság lelkes tapsokkal fejezte ki elismerését. Az előadáson meglátszott az avatott mester, a zenetanár apának kitűnő, művészi vezetése.

A következő szám Tóth Elek, a Szigligeti-színház kitűnő és népszerű művésznének szavalata volt, aki igen aktuális és a bőjti hangulatba beilleszkedő költeményt adott elő. Reviczky híres költeményét, a „Pán halálát“ szavalta az ő sajátos, egyéni és tökéletes művészetével. Alkalmasabb előadó nem lehetett volna ehhez a mélyérzelmű, gyönyörű költeményhez, melynek elmentéses érzelmeit oly pompásan érvényesítette Tóth Elek. Előadását hálás tapsokkal honorálta a lelkes hallgatóság.

Ezután következett az est egyik fénypontja, Csernus Mihály debreceni segédlelkész, az ottani Népszövetség h. igazgatójának énekelőadása, a ki saját szerzeményű háborús dalait adta elő óriási sikerrel. Csernus hatalmas, érces baritonja teljesen betöltötte a Szent László termet, melynek közönsége tombolva ünnepelte a kitűnő szerzőt és előadót. A művészi zongorakiséretet Resch Mihály zenetanár látta el.

Alig csillapult le a hatalmas tapsvihár, már a zongoránóz ült a Fischer-Szalay zongoraiskola egy rendkívül tehetséges növendéke Gedeon Ilonka urleány, a ki Lányi Ernőnek két tiszta magyar motívumából komponált Intermezzóját adta elő bravurosan. A véletlen folytán az első Intermezzó, mely ugyanazon hangnemben van írva mint

a Csernus-féle háborús dalok, úgy hangzott, mintha visszhangja lett volna a magyar daloknak. A hatalmas akkordokat, merész modulációkat, magyar motívumokat nagyszerűen játszotta Gedeon Ilonka, úgy hogy zajos tapsokat aratott.

Most következett Domanek Pál papneveldei lelkiigazgató gyönyörű beszéde, mely valósággal fogva tartotta a lelkeket mélyen járó gondolataival.

Nagy tudással és nemes szónoki hévvel beszélt a kitűnő előadó és témáját oly vonzó moderben és meggyőzően adta elő, hogy beszéde végén a hallgatóság lelkesen ünnepelte nagyszerű előadásáért. A gyönyörű beszédet lapunk husvétii számában egész terjedelmében közöljük.

A minden tekintetben sikerült estélynek méltó befejező akkordja volt az Orsolya zárdai tanítónőképző intézet növendékeinek nagyszerű karéneke. Kürti István a kitűnő zenetanár vezetése mellett művészi dolgokat énekeltek pompás előadásban.

Mozart csipkefinom áhítatos zenéje és Mendelsohn bájos, vig akkordjai teljes szép segítségben érvényesültek a tanítónőjelöltek tisztán intonált karénekeiben. Lelkes tapsok jutalmazták a kitűnően sikerült éneket.

A legközelebbi és utolsó közművelődési estély jövő pénteken, április 14 én lesz változatos, kitűnő műsorral.

A tizenegyle évesek sorozása a vármegyében.

A vármegye területén tartandó legújabb sorozások sorrendje tegnap érkezett meg az alispáni hivatalhoz. A megállapított sorrend szerint a vármegye területén április 14 én veszi kezdetét a sorozás és május 3 ikán a cséfalai járásban nyer befejezést.

A katonaság által is elfogadott és a miniszter által jóváhagyott tervezet szerint a sorozások sorrendje a következő:

Az első sorozó bizottság három járás területén fog működni.

A központi járásban április 14, 15, 17 én. Elnök Olasz Elemér, orvos dr. Kassay Kálmán.

Béli járás: április 27. Elnök Ferencsik Ödön, orvos dr. Gerő Mór.

Tenkei járás: április 29. Elnök Marossy Antal, orvos dr. Sebess Lajos.

A második sorozó bizottság öt járásban fog működni.

A szalárdi járásban: április 14. Elnök Morvay Loránd, orvos Komáromy Dezső.

Sárrethi járás április 19, 20. Elnök Des Echerolles Kruspér Gilbert, orvos dr. Herbst Gáza.

Berettyóújfalusi járás április 26, 27. Elnök Leszkay János. Orvos dr. Grósz Ignác.

Siharkeresztesi járás április 29, 30. Elnök Szigeti Elek, orvos dr. Braun Jenő.

Cséfalai járás március 2, 3. Elnök Töpler György, orvos dr. Rossu Sándor.

A harmadik sorozó bizottság négy járásban fog működni.

A magyarcsékei járásban április 14, 15. Elnök Sterba Szabolcs, orvos dr. Schwimmer Márton.

Vaskóhi járásban április 17, 18. Elnök Jakó János, orvos dr. Borha Jenő.

Belényesi járás április 20, 25. Elnök Erdélyi László, orvos dr. Buder Ferenc.

Nagyszalontai járás április 27, 28, 29. Elnök Balog Mihály, orvos dr. Sarkady Dániel.

A németek Verdun előtti térfoglalása.

Budapest, április 7. (Saját tud.) A Tagesanzeiger jelenti: A németeknek Verdun előtt való térnyerése április hó elejéig sokkal nagyobb mint a franciáknak a Champagneban a nagy offenzíva idején elért területfoglalása. A franciák vesztesége 38000 közlegény és 1010 tiszt.

Félnek az angolok a Zeppelin-támadásoktól.

Budapest, április 7. (Saját tud.) Christiániából jelentik: Az angol vasutak keleti részén a vasúti forgalom szünetel. A keleti partokon a lőszer-raktárakat, katonai raktárakat a Zeppelin-támadástól való félelmükben kiürítették.

Verdun elestét várják a franciák s angolok.

Budapest, április 7. (Saját tud.) Amsterdamból jelentik: A Handelsblad szerint a franciák helyzete Verdun körül válságos.

Repington ezredes a Timesben azt fejtegeti, hogy a németek előnyomulása Verdun előtt aggályos és arra vezethet, hogy a Verdun előtt levő erődök német kézre kerülnek.

Genfből jelentik, hogy a németek előnyomulása Verdun ellen Párisban óriási nyugtalanságot keltett. A német gyűrű mind szűkebbre szorul Verdun körül. A vasut Párisból csak nagy kerülővel közlekedhetik Verdunnál. Verdun elvesztésére el kell készülni s már csak napok kérdése.

Románia megegyezett a központi hatalmakkal.

Predeál, április 7. Szófiából jelentik a bukaresti lapoknak: A „Dnevnic” című lap a következő hivatalos kommunikét közli:

„Tekintettel a központi hatalmakkal Romániával és Bulgáriával való megegyezésére, most Románia és Bulgária is tárgyalásokat folytatnak, amelyek kedvezően haladnak.”

Ugyancsak egy bulgár lap, a „Mir” írja a következőket:

„Román diplomáciai forrásból megerősítik azt, hogy a román kormány semleges magatartást fog tanúsítani a háború végéig. A Bratianu kormánynak az a kívánsága, hogy barátságos viszonyban legyen az összes államokkal, különösen pedig a szomszéd államokkal, amelyek között Bulgária foglalja el az első helyet.

E célból Bukarestben mindent megtesznek, hogy a Bulgáriával összefüggésben álló összes kérdéseket gyorsan és barátságosan megoldják. Különösen vonatkozik pedig ez az áruk átszállításának kérdésére.

Rövid idő múlva Szófiában a bukaresti kormány valódi jóakaratóról látunk bizonyítékot, viszont a bukaresti kormány is meg van győződve arról, hogy a bulgár kormányt is hasonló jóakaratu érzelmek hatják át.”

Uj vasutak Lengyelországban

Bécs, április 7. A Krakauer Zeitung értesülése szerint Lengyelországnak az osztrák-magyar csapatok által elfoglalt területén a legközelebbi időben három új vasúti vonalat nyitnak meg, amelyek Galiciát összekötik Lengyelországgal, még pedig Miechow—Katzmyrzow (Krakó mellett) Jendrzejow—Ostrowiecz, valamint Bogoria—Szezuezin között.

Henry Ford békeapostol elnökjelölt.

Budapest, április 6. (Saját tudósítónktól.) Newyorkból jelentik: Henry Fordot, az ismert multimilliomos békeapostolt Michigan államban 50.000 szavazattal elnökjelöltté választották. Ellenfele volt Smith szenátor, aki Wilson híve. A választás eredménye, amely Wilson ellen a békepárt győzelmét jelenti, egész Amerikában nagy feltűnést keltett.

Kormányválság Angliában.

Budapest, április 7. (Saját tud.) Londonból jelentik: A Daily Mail írja, hogy az angol kabinet megbukik, ha Bonnar Law ellenzéki vezér az általános védőkötelezett-séget behozza. Ennek következménye Asquith miniszterelnök el-ejtése, vagy kormányválság lesz, s azok kerülnek uralomra, akik Carson hívei.

Hágából jelentik, hogy az angol kormány felajánlotta lord North-elizzenek, lépjen be a kabinetbe. A lord elutasította az ajánlatot, mert ő Carson elveit követi.

A skandináv államok tiltakoznak a blokádnak ellen.

Stockholm, április 7. A skandináv államok közös nyilatkozata az entente szigorított blokádjára ellen közvetlen küszöbön van.

Verdunnél döntés májusban.

Budapest, április 7. (Saját tud.) Zürichből jelentik. Az amerikai lapoknak az európai harctereken levő tudósítói ezt táviratozták lapjaiknak:

A jövő hónapban mindkét fél nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a tulsulyt a másik felett megszerezze. A németek utakat, vasutakat építenek s szilárdan elhatározták, hogy Verdunt elhárító támadással elfoglalják.

Mirkó herceg Bécsben.

Szerajevó, április 7. Cetinjéből jelentik, hogy Mirkó montenegrói herceg, aki már huzamosabb idő óta komolyan beteg, már a múlt héten elköltözött kruseváci vil-lájából Cetinjébe, hogy az ottani katonai kórház vezető orvosaival kezeltesse magát. Az orvosok a herceg állapotát súlyosnak, bár nem aggasztónak találták, szükségesnek mondták, hogy Mirkó herceg Bécsben orvos-tanárok kezelésének vesse magát alá. Mirkó herceg ennek folytán Cetinjéből el-utazott Bécsbe, ahol az egyik szanatórium-ban kezeltetni fogja magát.

Budapest, április 7. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Mirkó montenegrói herceg ma a hadseregtőparancsnokság által rendelkezésére bocsátott különvonaton Bécsbe érkezik s a Löw-szanatóriumba száll.

A franciák új ágyukat visznek a frontra.

Genf, április 7. Párisból jelentik, hogy a franciák legközelebb új nehéz ágyukat küldenek a frontra, amelyek 240, 320, és 340 milliméteres kaliberűek. Az „Information” című lap azt írja, hogy ha ezek a nehéz ágyuk már korábban rendelkezésére álltak volna a francia hadvezetőségnek, akkor a nyugati fronton sokkal kedvezőbb lenne a helyzet a franciákra nézve, mint most.

Szalonikiben tilos a német vezérkari jelentések közlése.

Budapest, április 7. (Saját tudósítónktól.) Szalonikiból jelentik: A szalonikii francia hadvezetőség felszólította a görög hatóságokat, hogy tiltásuk meg a görög lapoknak a német vezérkari jelentések közlését, különben kénytelenek lesznek a lapokat a megjelenésében megakadályozni. Az intézkedés oka az, hogy a németeknek Verdun előtt elért s a vezérkari jelentések révén elért sikerei a Szalonikiben levő francia csapatok közt mély lehangoltságot keltettek.

Segédek, inasok, cselédek.

Nagy az egyetértés.

Hogy vannak a cselédek, elégedettek e, gyakran változnak vagy egy helyen maradnak, erre a kérdésre kértünk választ Wailerstein Eteltől. A cselédügyosztály vezetőjét, aki hat év óta intézi a cselédügyeket, tehát járatos e rendezetlen s érdekes kérdésben. Válasza így szólt:

Cselédekben nagy a forgalom, nőtt a cselédek száma, mert a hadiözegek is nagy számmal jönnek cselédkönyvet váltani. Nem tudnak megélni a hadiségélyből, hát elmennek cselédnek. Eddig a vidékiek állottak be cselédnek, ma helybeliekből telik ki a cselédség, mesterasszonyok, háztartásbeliek kérnek cselédkönyvet. Felszaporodott a cselédkönyvek kiadása, egyharmaddal több, mint békében. A változás gyakori, mert nincsenek rendszeres szolgálatokhoz szokva ezek az cselédek, nem tudnak a szolgálatokhoz hozzászokni és helytállni.

Panaszok ritkábbak a szolgálatadók kiméletesebbek, ők is érzik a háboru súlyát. Nagyon sürgetik a hatósági cselédközvetítőt, mert a mostani cselédközvetítők pumpolják a cselédeket, s ha kétszeresen büntetik is őket, megismételik. Panasz is van ellenük, hogy hitanítják a cselédeket, változtassanak helyet gyakran.

A cselédbér meglepően javult. A háboru kitörésekor hirtelen lezállították a cselédek bérét, egyes helyeken ingyen szolgálták a cselédek, például egy milliomosnál, de az utóbbi időben a cselédek érték a béke időben szokásos béreket, tekintet nélkül a drágaságra.

Valószínűleg azért, mert sok a pénz, jól keresnek az emberek. Főzőnő 30, szobalány 20, mindenek 12—14 koronát kap. A cseléd-tartó gazdák és cselédek békés egyetértésben élnek. Félnek a veszekedéstől.

Az iparügyosztálynál a segédek, inasok háborus viszonyairól a következő felvilágosítást kaptuk Cserey Zoltántól:

A viszonyok türethetők, panasz nem igen van, a főnökök emberesebbek, mert nagyrészt asszonyok. Az inasok nem olyan elvadultak, kevesebb a panasz, változás azonban több, aminek azonban az az oka, hogy szeretnének segédek lenni, hamar önálló munkát kezdeni. Sok asszony váltja ki az ipart, az újonnan kiadott engedélyek 90 százalékát nők veszik ki.

Kevés a tanuló, régen havonta 20—22 jelentkezett, most 3—4 jelentkeznek. Szökés is van 3—5 havonta. A panasz az, hogy a mester üti, nem ruházta, éhezeti őket, de a végén mindent visszavonnak. A bérkövetelések a háboru óta csökkentek. Megértik egymást a főnök és az alkalmazott. A szabó és cipésziparban nagy a konjunktúra.

Az iparos segédekkel nincs baj, a kereset heti 28—30 korona. A kereskedő segédek fizetését eleinte lezállították, most jó az üzlet menet, felemelkedtek. Egy segéd fizetése havonta 300 korona.

Husvétli illatszerek, parfüm és manikür-kasetták, kölnivizek nagy választékban a legesinosabb kivitelben kaphatók Farkas István „Apolló” Drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

A csigérgyarmati gyilkosság tárgyalása.

A nagyvárad esküdtbírósa folytatta tegnap a vádlottak kihallgatását a csigérgyarmati gyilkosság bűnperében. A tárgyalás Dimb György folytatólagos kihallgatásával kezdődik. Ma már inkább emlékezett a vádlott azokra a beismerő vallomásokra, melyeket a csendőrség és a járásbíró előtt tett.

Hogy mi történt a vizsgálóbíró előtt, arra nem emlékszik.

— A vizsgálóbíró megfogta az orromat s úgy megráugatta, hogy beleszedültem.

— A csendőrségen úgy kellett vallani, ahogy ők követelték, mert kintoktak. A csendőr úgy vágott pofon, hogy leesett az alsó álkapesem.

Ezzel odanyult az állkapcsához és megropogtatta, azonnal leesett.

Dél felé került a sor Dimb György nére, a másodrendű vádlottra. Kis töpördött anyóka, aki nagyon értelmesen, szaporán bőbeszédűséggel adta elő a büntett előzményeit. Csak akkor akadt el a szava, mikor a vizsgálat során tett beismerésére került a sor.

Szöllősy Gyula esküdtzéki elnök elébe tárta háromszoros beismerését, amikor beismert mindent. Ezekre csak egy szava volt az anyóknak:

— Nusesu.

Ezt ismételte elkeseredetten.

Délután a Morár Lázár kihallgatására került a sor. Kihallgatását ma folytatják.

Törley harmadszor emel.

Megint drágul a pezsgő.

Törley József és Fia ismert pezsgőgyáros cég a következő körlevelet küldte tegnap nagyvárad főlárusítóinak:

A háboru, de különösen az utóbbi hónapok óta a pezsgőgyártáshoz szükséges cikkek csak óriási nehézségekkel, hihetetlen magas árak mellett kaphatók, sőt egyes cikkek a legközelebbi időben egyáltalán nem lesznek beszerezhetőek.

Ezen körülmények, valamint az összes cikkek óriási áremelkedése, de különösen a szakmunkaerő teljes hiánya arra kényszerít bennünket, szállásainkat a több évfolyamu kikészítetlen óriási készletünk dacára, oly módon korlátozzuk, hogy új vevők rendeléseit egyáltalán nem, míg a régi vevőket csak a lehetőséghez képest fogjuk eszközölni.

Mindezen kényszerítő körülmények, gyártmányaink újlagos áremelkedését vonták maguk után, minek következtében gyártmányainkat a mai naptól kezdve csak az emelt árak mellett szállíthatjuk.

Törley József és Fia.

Az áremelést a háboru kitörése óta a Törley cég harmadszor hajtja végre, míg a többi pezsgőgyáros, mint a pécsi Littke, a promontori François Lajos cég csak egyetlen esetben emelték az árakat, ami indokolt is volt akkor, mikor a bor ára 40 koronáról 120 koronára ugrott hektolitrenként.

Törley most így fest árakban:

	Most	Előbb
Talizmán	6.—	4.—
Casino	6.50	5.—
Grand Vin	6.50	5.—
Reservé	—.—	—.—
Vin Brut	6.—	—.—
Vin Brut Casino	6.50	—.—
Gout Americain	6.50	—.—
Extra Dry	8.—	—.—

A kelető fajtájú pezsgő tehát egy koronával emelkedett újlag. Littke az árat 1914. óta átlag 50 fillérrel emelte ma 4.50 a Littke pezsgő.

HIREK

A VÖRÖS-KERESZT hangversenye.

A Vörös-Kereszt által mai napon tartandó hangverseny szereplő művésznői már megérkeztek s a tegnap megtartott próbákról kiszivérgott hírek szerint úgy Gömöri Havas Gáborné, mint Weil Magda művésznők elsőrangú művelészetet fognak a megjelenteknek nyújtani.

A hangverseny teljes programja különben a következő:

1. Felolvasás. Tartja Olti Mózes.
2. Weil Magda hegedűművésznő: Introductio — Rondo-Capriccioso. (C. Saint, Saen.)
3. Gömöri Havas Gáborné énekszám: a) Puccini: Aria a „Giacca” című dalműből. b) Puccini: Aria a „Pillangó kisaszony” című dalműből.
4. Braun Elza szavalata.
5. Gömöri Havas Gáborné énekszám: a) Noseda: Bölcsődal. b) Csiky: Éjszakák. c) Schumann: Weit weit. d) Brahms: Der Schmied.
6. Weil Magda hegedűművésznő: a) Románéz. R. Wagner. b) M-nuette Mozart. c) Preludium és Allegro Paganini Kreiser. d) Caprice Viennois F. Kreisler.
7. Tavasz hangulat. virágkiosztással.

Részt vesznek benne: Forgács Hajnalka, Horváthy Erzsébet és Irénke, Móricz Antti, Balogh Emma, Papp Klári, Krausz Imre, Zathureczky Zizi, Bige Berta, Csipkés Böske, Halász Kata, Róz Rózsi és Gizike, Voronyák Olga, Wittenberger nővérek, Jakobi Luiza, Pajor Mici, Rothbart Böske. Az utolsó szám egy pompás énekszám lesz. Egy tavaszi dalt adnak elő Rimanóczy Rózsika, Vásárhelyi Pálma, Patzkó Sarolta, Rónay Erzsike.

Jegyek mérsékelt számban még mindig kaphatók a Hegedűs hirdapírodában és a Biharmegyei kórházban levő Vörös-Kereszt irodában.

Megvagyunk győződve, hogy Nagyvárad magas zenei műveltségű közönsége megfogja ragadni az alkalmat, hogy kiváló művésznőinknek hozzánk e nemes cél érdekében való önzetlen és teljesen díjtalan elfáradását, minél tömegesebb megjelenésével fogja honorálni.

* **Polgári iskolák ünnepéye Beleznay siremiéke javára.** A nagyvárad polgári iskolák változatos műsorral ünnepélyt rendeznek vasárnap d. u. 5 órakor a Katholikus Kör Szent László-teremben volt tanáruk: Beleznay Antal dalköltő siremléke javára. A műsor egyik kiváló érdekessége lesz a „Janesi és Juliska” daljáték, melyet az olasz polg. leányiskola növendékei adnak elő. Jegyeket a polgári iskolákban már most lehet váltani.

*** Gróf Széchényi Viktor ki-tüntetése.** A hivatalos lap közli, hogy Ferenc Szalvátor főherceg gróf Széchényi Viktor székesfehérvári főispánt a Vörös-Kereszt hadiéreményes tiszti díszjelvényével tüntette ki.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király rasciovoii Mihail Károly 19. tábori tüzérezredbeli századosát újlag legfelső díszéreményben részesítette. Ugyancsak a legfelső díszéreményben részesült Szabó Gyula 37. gy. e.-beli tart. főhadnagy.

*** Szent mise a Kálvárián a nagybőjt minden péntek napján.** Általánosan ismeretes az a buzgó, fáradságot nem ismerő tavékenység amelyet Imrik S. Zoltán tb. kanonok, várad-claszi esperes-plebános a katolikus hitélet emelésére és a lelkek üdvére kifejt. Most ismét egy régi, szép dolgot elevenített fel. Ós idők óta a nagyváradi Kálvárián levő kápolnában a nagybőjt minden péntek napján, az Üdvözítő halálának emlékeztetőre, amikor csak az időjárás engedte és az utak járhatók voltak, szent misét mutattak be. Az utóbbi években, közbejött körülményeknél fogva, ezek a szent misék elmaradtak. Imrik S. Zoltán tb. kanonok, plebános most felelevenítette ezt a szép szokást s intézkedett, hogy ezután a nagybőjt alatt minden pénteken reggel 8 órakor ismét szent mise lesz a Kálvárián. Tegnap reggel Imrik S. Zoltán tb. kanonok plebános mondta a szent misét a Kálvária kápolnájában. Természetesen kedvezőtlen időjárási viszonyok esetében elmarad a Kálvárián a szent mise.

*** A tatarosi aszfalt ellenálló képessége.** A napokban katonai bizottság szállott ki Tatarosra s próbákat tett az aszfalt ellenálló képességével és rugalmasságával. A dinamit próbáknál az aszfalt (alulról robbantva) megrepesztett, felülről rugalmasságról tett bizonyítást. A golyópróbáknál a golyó hüvelyestől 10 cm. nyire hatolt be az aszfaltba s ott megakadt, aminek oka a surlódás folytán beállott olvadás. Mivel a fedezékeknél 60 cm. vastagság nyújt védelmet a golyó ellen, ez az aszfaltpróba kielégítő.

*** A hős hármas honvédek.** A hármas honvédek hősiességéről is sokat irtak már a lapok. A derék honvédekről szinte testvérezrede a négyeseknek. A harctereken is egymás mellett küzd a két ezred. A testvérezred katonáinak egy igen tekintélyes része szintén biharmegyei és eddig még sohse váltak szégyenőre a biharmegyeieknek. Legutóbb a doberdói véres tusákban vettek részt a hármasok. Négy-szeres rohammal mentek neki a jól meg-erősített olasz állásoknak és a tuleróval levő olasz sereget rettenetesen megverve, kény-szerítették állásaik elhagyására. Különösen kitüntette magát a véres tusákban a század, mely a legrettenetesebb gránát, srappell és gépfegyvertűzben nyomult előre és oly vitézül küzdött, hogy az egész századot kitüntetésre terjesztették fel. Ebben az ütközetben sebesült meg Beóthy Miklós zászlós is, aki mellett egy gránát csapott le. Tisztiszolgáját és egy altisztjét teljesen harcoképtelenné tette a lövedék. A zászlóst azonban maga a lövés nem érte, ellenben súlyos rázkódást szenvedett. Ugy, hogy kór-házba kellett szállítani.

*** Tekepálya megnyitás a Kath. Körben.** A Katolikus Kör tekepályájának megnyitása vasárnap délután 3 órakor lesz. Tegnap ebben az ügyben a Kör kug-lis tái értekezletet tartottak, melyen a folyó évben követendő szabályokat állapították meg. Az értekezleten egy érdekes újítást is határoztak el. Nevezetesen az idén minden hónapban egy-egy versenyt rendez a tár-saság. Az első verseny husvót vasárnapján délután zajlik le. A megállapított szabályok körül a tagok tájékozásául itt közlünk né-hányat. 1. A játékosok a büntetés pénzek fel-ét a verseny kiadásainak fedezésére, felét pedig jótékony célra adják. 2. A kuglizók ki-zárólag csak a kuglijátékban vehetnek részt, tehát sakk vagy kártyajátékban a kuglijáték tartama alatt nem vehetnek részt. 3. A kugli játékokban csak a Kör tagjai és vendégek vehetnek részt. Gyer-mekeket a kuglizóba hozni tilos. 4. A pinka és az állító dija a múlt évi összeg-ben állapított meg. Végül, ami nagyon sok játékost fog érdekelni: a mezitlábás dobás érvénytelen.

*** Virágot a katonáknak.** Közelo-dik a husvét, a kórházakban a katonákkal el kell felejtetni, hogy idegenben vannak. Husvét piros tojás nem lesz, nem lehet, mert a spekuláció ezt a szent alkalmat is felhasználta s rohamosan emelte a tojás árát, miután összevásárolta. Számításiban esalódott, nem kell a tojás nagyobb meny-nyiségben husvóra s így kénytelen lesz ol-osóbban adni a piros tojásra spekuláló lelki-ismeretlen tojás börze. Ehelyett akinek vi-rágja van, küldje a kórházakba 23 án. A csendőriszkolába 600 kis bokréta kell, akiket van virágja, barka vagy más zöld áru, küldje az Andrányi céghez április 23 án Krausz Samu urhoz. Jelinok Ferenc mű-kertész tömördek virágot ajánlott fel. Ha a csendőriszkolai kórház április 15 re — mint tervezik — megszűnne s a betegeket Sze-gedre vinnék, a virágokat Krausz Samu-nak más kórház betegei számára adja át. E tekintetben tegnap Pally La osznánál ér-tekezlet volt, amely megállapodott a kór-házak husvétja s az ajándékok tekintetében.

*** A fuvarok maximálása.** A má-jusi költözésekről irt mai cikkünk fel-keltette a hatóság figyelmét. A mai napon azonban az árak lementek, egy szállító 30 koronáért vállalt költöztetést. A hatóság, ha nem mérsékelik a viteldijakat, maximálni fogja a májusi költöztetésre a fuvarokat.

*** Döghust árult a csász.** Dienes István detektivnek tegnap feltűnt, hogy Porein Tózyer csász a Komendáns ráten hust árul. Utána nézett a dolognak s meg-állapította, hogy a csász döghust bocsátott forgalomba. Tegnapelőtt megdöglött a bor-juja, s minthogy sajnálta volna, hogy a jó-szág teljesen kárba menjen, úgy vélekedett, hogy olcsó áron kiméri az elesett állat hus-sát. Jó, hogy még idejében tudomást szerzett róla a hatóság. Ugyanis Masztics Vladimir állatorvos megvizsgálta a hust és megállapította, hogy az egészségre feltétle-nül ártalmas, s azért elrendelte a megse-misítését. A csász ellen pedig megindult a kihágási eljárás egyrészt az engedély nélküli árusításért, másrészt a döghus forgalomba hozatala miatt.

*** Nem csakjuk be a Diana-für-dőt.** A napokban foglalkoztak a lapok a Diana-fürdő ügyével. Ugyanis a főkapitány elrendelte a fürdő bezárását, mivelhogy az ott levő tisztátalan állapot a közegészséget veszélyeztette. Az ügy most a tanács elé került, amely a rendőrkapitányi hivatal ha-tározatát megsemmisítette és új szemlét ren-delt el. Az ujonnan elrendelt szemlét hétfőn fogják megtartani.

*** A Stefánia-szövetség gyűlése Nagyváradon.** Az anyák és csecsemők védelmével foglalkozó országos Stefánia-szövetség holnap, vasárnap délelőtt 11 óra-kor Nagyvárad város székházának bizottsági termében gyűlést tart.

*** Az életbiztosító társaságok és a háború.** Az életbiztosítás jó üzlet, biztos jövedelmet hozó, haszonhajtó vállalat. Üzletszerzésben serények, de mikor fi-zetni kell, nehéz lesz a kezük a biztosítók-nak. Szegény emberekkel szemben rettene-tesen viselkednek, s még a háborút is fel-használják a maguk előnyére. Ilyenről szól a következő ítélet, amely mutatja, hogy eszközeik milyenek a biztosítóknak: Kovácsy János szabómester két évvel ezelőtt életbiztosítási szerződést kötött a Gresham Életbiztosító Társasággal, hogy halála ese-tére a társaság feleségének 4000 koronát fizessen. A háború kitörésekor Kovácsy a haretérre került; onnan 1915. április 26 án betegen érkezett vissza és a pozsonyi hely-őrségi bórtházban májns 3-án tüdőgyulladás-ban meghalt. Özvegye a biztosító társaság-tól követelte a biztosítási összeget, de a társaság ennek kifizetését megtagadta azzal az indokolással, hogy a kötvény feltételei azerint a biztosítás a háború kockázatát csak akkor foglalja magában, ha a biztosított folytán most foglalkozott ezzel az ügygyel a budapesti tábla, amely a törvényszék ma-rasztaló ítéletét helybenhagyta azzal az in-dokolással, hogy a háború kockázat kizá-rása csak a csatában vagy az ott nyert sebesülés következtében beállott elhalálo-zás kockázatát zárja ki.

*** Tábori postai csomagforgalom korlátozása.** A m. kir. posta és táviróhivatal értesítése szerint a 8, 26, 32, 48, 53, 60, 61, 64, 65, 69, 73, 79, 88, 93, 98, 106, 112, 113, 123, 153, 157, 200, 217, 218, 221, 223, 224, 241, 242, 302, 304, 323, 502 és 620 számú tábori postákhoz magán postai csomagok ezidőszert nem küld-hetők.

*** Belga cégekkel fennálló kö-vetelesek behajtása.** Az alulírt kereskedelmi és iparkamara az érdekeltnek tudomására hozza, hogy a keresk. m. kir-miniszter ur 17715—IV. 1916. sz. leiratában közli, hogy nemetországai cégeknek belga cégekkel szemben fennálló követeleseknek behajtására miután az illetékes helyi paranc-nokság utján nem sikerült, a chartero i bá-nyakerület bányavezetősége (deutsche Berg-verwaltung Bergbaubezirk Charleroi) vállalt-kozott. E bányavezetőség közbenjárása leg-több sikerrel járt, minek elsősorban az az oka, hogy a helyi viszonyokat minden te-kintetben igen jól ismeri. A bányavezetősé-gé kézsége folytán a magyar, illetőleg osztrák cégek is igénybe vehetik s e célból a német császári főkormányzósághoz kirendelt csász-és kir. biztoshoz (k. u. k. Komissar Kaiser-lich deutschen Generalgouvernement in Bel-gien) kell fordulni, aki azután érintkezésbe lép a bányakerület vezetőségével avégből,

1916.
hogy a k
Nagyvár
Keresked
renc s. k
titkár.
* Sz
Szécsi K
akit dr I
sárnap, I
magában
instálják,
hogy szt
eszik, s
képének
mondja.
Azon azt
uton etel
minthogy
janak el.
A leg
Bagaria-
Tarmalit,
kapható
ban Nag
A R
este a
eigányze
sok szem
Jó
vidéken
rona jó
felvételn
megyei
Kö
órákban
For
toilette-
ellan. H
István
Rákóczi
* K
helyiség
kezhetni
* F
Ára 1 k
Farkas
kőczy-
* H
don. A
és délig
konzerv
szebbné
az előb
üzleti v
utca Sa
Zoldfa
ujjonnan
igényü
bonjait
Csobolá
ler Gerl
letü váll
szintén
király n
telefonj
főzadók
tojás és
összes
tej. B
Kossu
* E
Ellőték
ter viz
mozifel
donság
GYUL
hegedü
Gramat
javítás
* t
nyek s
neben

hogyan a követelésnek behajtását megkísérelje. Nagyváradi, 1916. április hó 7. A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara: Sztarill Ferenc s. k. elnökh. Dr. Sarkadi Lajos s. k. titkár.

* Szécsi Károly nem akar enni.

Szécsi Károly, a Kabos-féle betörés tettese, akit dr. Dajka rendőrkapitány fogott el vasárnap, legujabban azt a rögeszmét tette fel magában, hogy nem eszik. És bármiképp is instálják, kínálgatják, ő csak azt hajtogatja, hogy sztrájkol s akármit csinálnak, ő nem eszik, sőt még vizet sem iszik. Példányképének egy elődjét, Jaraba nevű betörőt mondja, aki szintén éhsztrájkot rendezett. Azon aztán úgy segítettek, hogy mesterségesen etették meg; nincs más mód hátra, minthogy Szécsivel is hasonlóképpen bánjanak el.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirt**, Begaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Moff, Tarmalit, Camfor, terpetio, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyváradi, Rákóczi utca 7/B.

A **Royal kávéházban** ma és minden este a Magyar testvérek teljes debreceni előzenekara hangversenyez a híres primások személyes vezetésével.

Jó megjelenésű hölgyek mosógép vidéken való terjesztésére napi 20-30 korona jövedelemmel, 50 korona óvadékkal felvételnél. Jelentkezés déli 12-3 óra. Bihar-megyei Képviselő. Vízvezeték-utca 22. sz.

Könyvelést, levelezést a délutáni órákban elvállalok. Cím a kiadóhivatalban.

Forolin a legjobb és legbiztosabb toalett-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyváradi, Rákóczi-utca 7/B.

* **Kiadó Szarvas** sor 15. sz. alatt üzletbelység lakással együtt május 1-től. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-utca 7/B.

* **Husvétii Karneval Nagyváradon.** **Aszódi Mihály** cukorka, kávé, tea és déligyümölcs üzlet-ibe az összes bőjti konzervált halak és husvétii tojás cukorkák szébbnél-szebbek megérkeztek. Az árak még az előbbieknél, raktáron nagy mennyiségű áru, üzleti vállalatok központi főüzlet Kossuth-utca Sas palota, I. fiók Sas passzaga, II. fiók Zöldfa passzaga a kabarával szemben teljesen újonnan átalakítva, úgy hogy a legkényesebb igényű cukorkavevők is, legfinomabb bonbonjait megtalálhatja, III. fiók Rákóczi-utca Csokoládé király Orsolya zárda épület Kugler Gerbaud bonbonok főraktára, IV. üzleti vállalatok trieszti kávé és teabehozatal szintén az Orsolya zárda épület Csokoládé király mellett. Telefon főüzlet 635, fiókok telefonja 610. Befűző cukorka előjegyzést előzetes főüzletben. — Nagyban: husvétii tojás és csokoládé, kávékrém, nápolyi és az összes cukorkákból és halakból. Kondenzált tej, „Berna” védjegyű kapható. **Aszódi Kossuth-utca.**

* **Gyurjad Gyurka.** Piszkáld ki ellőted a jobbkaromat. Ott ahol a Dayes-ter víza zug. Csukaszürke ember. Háborus mozfelfűző. Rendkívül érdekes lemez üdonságok Rákóczi utca 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkölönlegességek. Gramafonok, hangszerek olcsó szakaszerű javítása.

* **A Nagyváradi Takarékpénztárnál** jegyzett III-ik hadikölcsön kötvények a kiadott pénztári elismervények ellenében az intézet helyiségében átvehetők.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat d. u.: Ciklámén. Este: Császárnök. (Horváth Mici vendégfellépte.)

Vasárnap délután: Varázshegedű, Fehér feltű.

Este: Őnagysága ruhája. (Horváth Mivel bucsufellépte.)

Horváth Mici itthon. Ugy írjuk, hogy itthon, pedig csak vendégszerepelt jött haza. De itt jegyezte el magát a színművészetnek, itt fedeztük fel és láttuk egyre szobben kibontakozni sokat ígérő tehetségét s itt aratta első forró sikereit. Azóta Horváth Mici más városokban aratta a babért; hogy hazajött vendégnek, mi megint csak az itthon virágaival fogadjuk. A közönség egészen megtöltötte a színházat s igaz szeretettel ünnepelte a bájos művésznőt, a ki távolléte alatt is feltétlenül sokat haladt. Játéka még elevenebb lett, tehetsége újabb színekkel gazdagodott, hangja erőben és főleg iskolában gyarapodott. Határozott fejlődést láttunk nála minden téren, úgy hogy ma joggal számítják a legjobb vidéki operett primadonná közé. Az lett, a minek reméltük — s örömmel látjuk, hogy ő is hű maradt ahhoz a közönséghez, mely első sikereit ünnepelte. Azokat pedig nem lehet feledni, bármily ragyogó is a folytatás.

A bérlők figyelmébe. Megirtuk már több ízben, hogy a Szigligeti színház a meghosszabbított időnyre tekintettel, újabb ciklusra bérletet hirdet. Ezzel kapcsolatban figyelmébe kell ajánlanunk a színházi bérlőknek, hogy ebben az új bérleti ciklusban színre kerülnek az összes fővárosi üdonságok és erre az időre esnek azok a méltán figyelmet érdemlő fővárosi vendégszereplések, amelyek a színpadon szokták élni. Legfőbb szempontként azonban figyelmébe kell ajánlanunk a t. bérlőknek, hogy ez az utolsó bérleti ciklus márvadó lesz a bérlők jövő évi jogainak biztosítására.

Legujabb táviratok.

Pasics a Balkánra küldi az ántant seregét.

Genf, április 7. A Matin munkatársa a párisi konferencia után, elutazásuk előtt megintervjuolta Salandát, Tittonit és Pasicsot.

Salandra kiemelte, hogy a konferencia nem volt csak platonikus eszevégés és igen fontos, hogy a konferencia határozatait egyhangulag szavazzák meg. Különösen örült Salandra, hogy az olasz szállítási kérdésnek nagy fontosságot tulajdonítottak.

Tittoni is azt hangoztatta, hogy a konferencia nem állt hiábavaló beszédekből, hanem sok határozatot hoztak, amiben különös érdeme van Briandnak.

Végül Pasics arra utalt, hogy a szerb hadsereg türelmetlenül várja, hogy a harc-térre mehessen. Pasics megjegyezte, az okkupált Szerbiában nem lehet több néhány osztrák magyar és német hadtestnél és öt bolgár hadtestnél. Törökország úgy el van foglalva Örményországban és Kis-Ázsiában, hogy nem küldhet s Balkánra seregeket. Egy szövetséges offenzíva a Balkánon, egyidejűleg támadásokkal a többi

frontokon, jelentős következményekkel járhatna. E terv katonai szempontokból nem lehetetlen és ha a szövetségesek el tudják vágni Németországot Konstantinápolytól, úgy a háborút több hónappal meg lehetne rövidíteni.

Nikolajevics 300 000 katonát kap.

Budapest, április 7. (Saját tudósítónktól) A Russkoje Szlovo jelenti: Polivanov hadügyminiszter annak idején azt javasolta, hogy az összes rendelkezésre álló haderőt a nyugati frontra szállítsák, míg Nikolajevics Miklós nagyherceg az új kaukázusi frontra kívánta küldeni az orosz seregeket. Konfliktus támadt a hadügyminiszter s a nagyherceg között s Polivanov akkor megbukott. Most Nikolajevics a kaukázusi frontra 300.000 katonát kap.

A szerkesztést ideiglenesen felváltotta
Dr. PAPP KAROLY.

Eladó széna.

Várostól 10 percnyire.
Cím a kiadóban.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13. telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Jegyző mellé vidékre és ügyvédi irodába; telefon-, posta- és villanyoshoz; nevelő-, társalkodó-, ápoló és házvezetőnőnek; főzőnőnek kórház-, vendéglő-, intézet vagy papi házhoz; felsőruha varrásra műhely vagy magánházhhoz; fehérnemű himzés és javításra; leányok üzleti kiszolgálására és cipész műhelybe; házmesternőnek; házhoz járók, mosás-, vasalás-, takarítás- és egyéb napszámra; gyermek mellé, szobalány-, minden- és inasnak; egy asszony havi 3 koronáért fésülést vállal.

KERESNEK: Egy nőt jegyzői irodába; egy német leányt gyermek mellé; üzletbe két tanuló-leányt; főzőnőt, mindenest, takarítónőt és hetest; házmestert, vincellért és cipésszegédet.

Bármilyen esekély adományt is köszönettel elfogad s mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák vasár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt 9-12-ig,
kedd, csütörtök, szombat d. u. 3-5-ig.

**Általános Takarékpénztár
Részvénytársaság**

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámitol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.

3. szám.

A rézmozsarak és rézüstök pótlására szolgáló **vas hadimozsarak**, ónozott, horganyzott és csiszolt **vaslemezüstök** kaphatók

Andrényi Károly és Fiaival.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, diszkert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Veesey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad Takarékpénztárban. Teleky-u. 2.

Földbirtokra első-helyre leendő bekebelezés és előnyös feltételek mellett 65 és 50 éves törlesztés továbbá 10 éves egyszerű jelzálog kölcsönt folyósítunk.

Nagyvárad 1916 márc. 4.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

**Gazdasági és Iparbank
Részvénytársaság**

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona.
Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsi-ülés, lábvédők és szerszámlakok raktára.

4. szám.

Bächer-féle **Sack** ekék, valamint egyéb **gazdasági felszerelések** jutányos árban kaphatók

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

A MŰJÉG

napenkénti rendszeres szállítását megkezdjük, megrendeléseket köszönettel veszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Kiadó legelő.

Dusafalva határában 303 hold legelő azonnal kiadó. —rtekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Nagyváradon.

NAGYVÁRAD VÁROS
VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a
WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, ivlámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.